

landse Rhijnspoorweg-Maatschappij, de Nederlandsche Centraal-Spoorweg-Maatschappij, de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en de Nederlandsche Centraal Spoorweg, de Nederlandsche Zuid-Oosterspoorweg en de Nederlandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij, teneinde extra treinverkeer in de feestweek te bewerkstelligen.

Wanneer men tenslotte de goed verzorgde Feestwijzer beziet en de uitvoerige historische toelichting op de Maskerade, dan kan men niet anders dan zijn bewondering uitspreken voor het vele en

degelijke werk, dat door de toenmalige Corpsstudenten is verzet.

Hoewel veel verdwenen is, zoals de zegewagen door de heer H. van Mourik te Utrecht vervaardigd naar de tekening van de heer C. Rochussen te Rotterdam, is er gelukkig nog het een en ander van deze festiviteiten overgebleven, waaronder het harnas dat de hoofdpersoon (de heer R. F. van Heeckeren van Wassenaer.) heeft gedragen en dat is vervaardigd door de Firma C. J. Begeer te Utrecht.

Dit en andere objecten bevinden zich in het Universiteitsmuseum te Utrecht.

R. M. Nepveu

Vreemde straatnamen in De Bilt (1)

Wie, komende van Bilthoven, het dorp Lage Vuursche bereikt, krijgt juist voor de ingang van het dorp aan zijn linkerhand een zijlaan, die Koudelaan heet. Oorspronkelijk was dit een oude gebruiksnaam. Wij menen dat deze wat vreemde naam zich waarschijnlijk als volgt laat verklaren. Lang voordat het gemeentebestuur van De Bilt zich met de straatnaamgeving ging bemoeien — dat was pas omtrent de laatste eeuwwisseling —

De Koudelaan

waren er al tientallen wegen met ingeburgerde namen. Daarvoor zorgde de bevolking wel. De gemeenteraad besloot in 1898 tot een officiële straatnaamgeving en wel in dien zin, dat de namen van pleinen, straten, stegen en wateren door burgemeester en wethouders zouden worden vastgesteld. Dit college maakte van die gedelegeerde bevoegdheid pas vijf jaar later gebruik. Het stelde bij zijn besluit van 24 juli 1903 in totaal 42 namen van straten en wegen vast. (Aanleiding hiertoe is waarschijnlijk geweest het kort na elkaar door particulieren in exploitatie brengen van het Kloosterpark in De Bilt en het Park Vogelzang ten Zuiden van het station De Bilt, in 1917 Bilthoven genoemd.) In dit besluit lezen we: „de weg op de grens dezer gemeente en Baarn: Koudelaan”. Ook toen dus al die vreemde naam. Nu waren van die 42 in 1903 vastgestelde namen 12 nieuwbedachte. De overige 30 waren oude gebruiksnamen en hiertoe behoorde ook de Koudelaan. Tenminste...

De gemeenteraad had in 1881 een Algemene Politieverordening vastgesteld waarin het grondgebied van De Bilt in drie wijken werd verdeeld: A, B en C. In artikel 1 werden de straten en wegen opgesomd die elke wijk zou bevatten. Dat waren voor wijk C, d.w.z. het gehele gebied ten Noorden van de spoorlijn: De Leijen (Leijenseweg) en Prinzenlaan (Soestdijkseweg), beide voor zover gelegen

benoorden de spoorweg, de Eijckensteinselaan, Maartensdijkseweg, Ridderoordseweg, Vuurseweg en ... Kouwenlaan.

Naar ik meen hebben we hier de oorspronkelijke vorm van onze Koudelaan, waarbij ik aanneem dat de spelling met „ou” op een vergissing berust. De laan zal vanwege de vele kraaien „Kauwenlaan” zijn genoemd. In het spraakgebruik kwam de meervouds-n natuurlijk niet tot haar recht en geschreven werd de naam waarschijnlijk nooit omdat er aanvankelijk geen huizen aan stonden en het een zandweg was die geen onderhoud eiste.

Toen in 1903 alle straten en wegen officieel vernoemd moesten worden en daarbij ook de zo getheete „Kouwelaan” aan de beurt kwam, zullen burgemeester en wethouders, die de afkomst van de naam waarschijnlijk niet of niet meer wisten en hem aanzagen voor volkse spreektaal, er keurig netjes „Koudelaan” van hebben gemaakt. Het vreemdste van het geval is, dat de Koudelaan eigenlijk helemaal niet in De Bilt ligt maar in Baarn. De grens ligt langs de Zuidelijke berm. Dat niettemin De Bilt zich ermee bemoeide, zal wel gekomen zijn doordat de eerste bebouwing aan de zuidzijde van de weg verrees, dus op Bilts grondgebied. (Nu krioelt het daar van de recreatie.)

De gemeente Baarn heeft pas in 1949 namen gegeven aan de lanen in Lage Vuursche en heeft daarbij zoveel mogelijk oude gebruiksnamen toegepast. Omdat De Bilt de naam Koudelaan al voerde, besloot de gemeenteraad van Baarn die naam te handhaven. Dat was royaal van Baarn. Het zou anders wel interessant zijn geweest als het Baarnse gemeentebestuur eens had laten blijken wie het daar eigenlijk voor het zeggen had en met een eigen naam voor den dag was gekomen.

P. H. Damsté